REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administraţiune Braşov şi la următoarele BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner, Heinrich Schalek, A. Oppeliks Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din intru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov:
Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 28 Braşov, Miercuri 6 (19) Februarie 1908.

Congrua preoţilor uniţi.

Cu drept cuvânt era în anii din urmă agitată preoţimea română unită fiindcă vedea că pentru îmbunătăţirea esistenţei ei materiale nu se făcea mai nimic, deşi încă din anul 1898 s'a adus o lege prin care s'a regulat întregirea venitelor preoţeşti (congrua) la greco-orientali şi la protestanţi. Numai uniţii au trebuit să aştepte până azi şi nici azi încă nu se ştie cât vor mai trebui să aştepte până se va face această „regulare".

Ca motiv principal al amânărei se dă postulatul clerului romano-catolic ungar, ca el să-şi reguleze singur congrua pentru preoţii săi şi ca aceasta să se întâmple deodată cu aşa numita regulare a autonomiei catolicilor.

Incă de pe la începutul erei dualiste s'a sulevat cestiunea ca şi romano-catolicii să-şi aibă autonomia lor proprie bisericească în toată Ungaria, cel puţin cum o au romano-catolicii din Transilvania. Deodată cu mişcarea în direcţia aceasta s'a pornit şi o agitaţiune pentru idea estinderei autonomiei romano-catolicilor şi asupra uniţilor români şi ruteni din Transilvania şi Ungaria.

Pe la 1871, când încă Ungurilor dela putere le era proaspătă în memorie contopirea politică a Ardealului cu Ţara ungurească, în interesul concentrărei şi întărirei maghiarismului, s'a deşteptat între ei — pofta de-a săvârşi o astfel de contopire şi pe terenul bisericesc, prin mediul autonomiei eclesiastice. Ei încercară adecă de-a băga şi biserica română-unită în organisaţiunea autonomă a romano-catolicilor şi a-o supune cu cler şi popor cu tot conducerei esclusive a episcopatului romano-catolic, nimicindu-i independenţa.

Planul pe cât de temerar pe atâta de viclean, a deşteptat o viuă şi puternică mişcare de protestare prin anii 1870/1 în mijlocul Românilor uniţi din Ardeal în fruntea cărora se afla pe atunci fostul vice-guvernator al Transilvaniei, baronul Vasilie Popp. Lupta a fost nu numai frumoasă dar şi foarte hotărâtă. A cui e vina că nivelul ei a scăzut aşa de mult în cursul anilor nu voim să cercetăm astăzi. Vom constata numai că în tot cazul, cumpănind zelul şi energia preoţimei şi a mirenilor bisericei noastre unite, vom ajunge la rezultatul, că mirenii n'au întâmpinat sprijinul dorit şi necesar din partea clerului, nu mai ales din partea Arhiereilor, cari pe acele vremuri nu erau nici măcar atât de solidari cum par a fi astăzi în apărarea independenţei bisericei şi a intereselor ei de viaţă ca biserică română.

A urmat o pauză lungă presărată cu alte ispràvi în interesul progresării maghiarismului pe toate terenele. In intervalul acesta cade periodul sinoadelor preoţeşti dela Blaj, ţinute cu uşile închise, pană ce s'a pus din nou la ordinea zilei în Budapesta cestiunea autonomiei romano-catolicilor, susţiindu-se stratagema de odinioară pentru încorporarea şi îngenunchiarea bisericei române-unite. Se porniră din nou şi conferenţele episcopatului romano-catolic, la cari începură a lua parte tot mai des şi mai regulat şi Arhiereii noştri uniţi şi cari se ocupau în primul rând cu cestiunea rezolvărei autonomiei şi a congruei. Se conchiamă în fine din nou şi congresul catolicilor în Budapesta ca să mâne înainte carul autonomiei şi al congruei.

Intr'aceea episcopatul nostru român unit a luat cum a luat poziţie şi a remonstrat la congres, la guvern şi pe cât ştim şi la Majestatea Sa, reclamând drepturile bisericei române. Acţiunea Arhiereilor însă, în afară de marea adunare de preoţi şi mireni ce s'a ţinut în Cluj la 1897 spre a protesta contra nouelor încercări de a atenta la independenţa metropoliei de Alba-Iulia şi Făgăraş, n'a mai fost sprijinită în mod manifest şi energic nici de cler, nici de mireni cari de atunci pare c'au intrat în pământ. Conferenţele episcopeşti dela Budapesta au luat un nou avânt şi iată că în cele din urmă „Unirea" din Blaj vine şi ne spune, pe baza informaţiilor vrednice de credinţă ce le are, că regularea congruei uniţilor „e aproape de realizare". Informaţiile foaei din Blaj le-am publicat în numărul trecut în toată estenziunea. Ele se resumă cam în următoarele:

Preoţii români uniţi cer şi ei dreptul lor de congruă de zeci de ani. — Până acuma nu li s'a dat nimic, deşi congrua necatolicilor a fost regulată prin lege încă la 1898.

Li s'au dat însă nişte ajutoare de stat, a căror împărţire era mai de multe-ori atârnătoare dela capriciul cutărui funcţionar comunal ori comitatens. Starea aceasta umilitoare poate că va lua acuma sfârşit întru cât e vorba ca, printr'un adnex novelar la articolul de lege din 1898, să se reguleze, pe baza dispoziţiilor generale şi pe baza acelei legi, şi congrua preoţilor catolici şi în special a uniţilor. In viitor va fi dară dată congrua şi clerului unit pe baza unei legi, dar va atârna tot dela recomandaţiunea şi bunăvoinţa vicespanilor şi a fisolgăbirăilor, care preot va fi „demn" să se bucure de ea, după cum pretinde legea.

După ce aşadar zece ani n'au căpătat nimic, li-se pune în prospect şi uniţilor să capete în amintitele condiţiuni oneroase o congruă, care azi deja nu mai corespunde cerinţelor timpului, fiind mult mai neînsemnată decât leafa ce s'a stabilit pentru învăţători ca ajutor din partea statului şi pe care statul e gata s'o întregească. „Tot ce ne poate mângâia, zice „Unirea", „este că de soartea noastră va avea parte şi clerul de ritul latin, care e gata să mai dea acum şi 700 mii coroane anual ca să apuce şi mai mult sub stăpânirea guvernelor". Dar mângâierea aceasta e prea puţin întemeiată, fiindcă cele 700 mii ce le contribue episcopatul catolic sunt destinate mai mult pentru congrua uniţilor români şi ruteni şi pentru clerul slovac de ritul latin care — veţi înţelege cu toţii — nu poate să aibă altă soarte sub soarele provedinţei ungureşti decât clerul uniţilor. Foaia din Blaj vrea să aştepte acum consumarea faptului împlinit în speranţa, că odată va ajunge şi congrua clerului unit la o „regulare ulterioară echitabilă, ca această congruă să inceteze de-a mai fi un instrument de esploatare politică în mâna guvernelor."

Bine. Cu guvernul suntem în clar că va umbla să exploateze şi în viitor politiceşte ajutoarele sale. Dar ce cere şi ce pretinde episcopatul romano-catolic în schimb pentru cele 700, 600 ori 500 de mii de coroane, ce le va contribui anual pentru clerul unit? Ori că a ajuns a fi aşa de desinteresat faţă cu Românii în special, ca să nu le pretindă nici măcar un mic contra-serviciu?

Despre aceste întrebări rugăm urgent pe confraţii dela „Unirea", să stăruiască a dobândi cât mai curând şi a ne da şi nouă informaţiuni exacte dela cei de tot puţini, cari ar fi în stare să ridice puţin vălul de pe secretul acţiunilor, deliberărilor şi hotărârilor cu uşile închise.

Alegerile pentru dieta croată. O ediţie specială a foaiei oficiale publică terminul pentru alegerile dietale pe zilele de 27 şi 28 Februarie n.

Coaliţia şi chestiunile militare. In adunarea generală a partidului independist din cartierul VI al Budapestei, dep. T. Batthanyi a declarat, că cea mai corectă procedere a coaliţiei în ce priveşte chestiunile militare ar fi să se supună întreg complexul acestor chestiuni militare spre deliberare alegătorilor. »Naţiunea« să judece, dacă mai poate aduce nouă jertfe şi în schimb ce recompensări să se pretindă.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Duhurile.

— Poveste adevărată. —

O seară vânătă de pe la sfârşitul lui August. Luna, un taler alb fărâmat pe margini îşi arată chipul încruntat din înnălţimi şi par'că priveşte cu un ochiu gânditor, pământul. Norii peticaţi se-mbie în fâşii de toate feţele: sure, roşii viorii, se destramă ca nişte lente scămoşate. Uliţile şerpuesc negre, ca târâtoarele adormite.

Casele îşi tăvălesc coperişurile plumburii în spuza luminii nehotărâte şi-şi aştern umbrele izânite subt zidurile înnalte. Slove argintii, fosforescente, se desprind din afişele lipite pe pereţi, pe stâlpii telegrafului, pe obloanele închise ale prăvăliiii din drum, ce poartă lipite turte mari roşi, de ceară, pe capetile benzilor de pânză pecetluind falimentul. Copacii îşi întind crăcile şi frunzele, se îndoae domol sorbind pe tăcute răcoarea sării frământată de vântul ce unduie.

Duruit de trăsuri se-aleg de departe, pilcuri de lume, se ivesc pe la colţuri, trec devale pe uliţa ce duce în inima târgului, la teatru, unde-i cheamă şi-i adună slovele afişului şi minunea celor povestite de ce-i ce-au fost în seara din ajun. De acolo huieşte un zvon de glasuri, de râsete şi de şoapte.

Din curtea de peste drum ies vecinii mei: un neam de teleormăneni, veniţi după sănătatea locurilor muntoase dela noi. Un roiu de fete, cinci, în rochii de tulpan, se ivesc în pragul porţii din faţă, trec uliţa pe asfaltul ce ocoleşte curtea casei mele, pe urmă-le vin bătrânii, cucoana împomponată ca o sorcovă, boerul, uscăţiv şi uşurel, cu mustăţile albe, lungi de-asupra buzelor, îşi poartă umbrela pe umăr, din prevedere. şi fiindc-a văzut scăpărări la cornul caprii, când ajung în dreptul chioşcului unde m-am furişat, singur, mă deslueşesc şi mă bagă în seamă:

— »Dar dumneata nu mergi, cucoane? Tot oraşul se duce să se crucească de minunile spiritistului Wiliam şi-ale miss Lolăi«.

— »Nu, nu merg«.

— »Se vede că eşti sătul de d-aldeastea dac-ai fost atâta vreme prin streinătate; câte-i fi văzut dumneata!«, îmi spune domnul Comărzan, care a fost şi în ajun, şi merge şi-acum, şi-o să se mai ducă de câte ori s-o mai »da teatru« de Wiliam şi Mediumul lui miss Lolla.

— »Ba, vezi, d-astea n-am văzut de loc, nu m-am dus de fel. Eu numai odată am stat la vorbă cu duhurile — şi mi-e de ajuns«.

Vorba asta aţâţă curiozitatea fetelor. Incepură să mă roage să le povestesc cum.

— »Apoi d-aici, de peste gard, cum o să vă spun? Lasă, mai e vreme, v-oiu spune altă dată; acum sunteţi grăbiţi, o să se înceapă la teatru«.

Dar fetele spun c-au eşit mai de timpuriu, să se mai plimbe pe la grădină, că se-ncepe la 9 şi mai e un ceas până atunci. Cu toatele. cu toţii, întrară în curte, năvăliră peste mine, chioşcul se umplu de coconet.

S-aşează pe scaune şi pe bănci:

— »Ba nu zău spune drept« — zicea domnişoara Aglaia Comărzan — »ai vorbit dumneata cu duhurile?«

— »Precum vorbesc cu dumneata domnişoară«.

— »Ştii, pe mine asta mă pasionează tare mult; Flamarion, Richet, şi toţi spiritiştii m-au cucerit..«

— »Dumneata« îi zic »te ţii de spiritism, citeşti, cum văd, cele ce se scriu pe tărâmul ăsta, mergi la şezătorile de magie, de hipnotism şi de... şarlatanism; şi faci foarte rău. Asta o să-ţi aprindă închipuirea, o să-ţi slăbească judecata, o să-ţi fure odihna şi o să te bolnăvească«

»Cum şarlatanizm?« — se supără domnu Comărzan — »păi daca-i fi fost aseară n-ai vorbi aşa. Ai fi văzut pe miss Lolla făcând să salte masa de-un lat de mână-n sus, ai fi zărit mânile duhurilor apucând lucrurile în văzduh, chitara câncântând neatinsă, clavirul jucând singur; ai fi văzut...«

— »Să-mi fie cu iertăciune, domnule Comărzan, că n-am văzut aşa lucruri fiindcă n-am mers nici odată să le caut, şi pentru că mi-am adus aminte, că-n evul mediu cei ce se dedau la asemenea îndeletniciri erau arşi de vii, pe rug... Odată am stat de vorbă cu duhurile, v-o zisei şi v-o mai spun; dar fără să le caut sau să le chem, ci cu totul în alte împrejurări. Ori ce-aţi crede dumneavoastră, duhurile, dacă sunt — şi, vezi, eu nu zic că nu sunt — vin nechemate, nu trebue s-alergăm pe la teatre ca să ni le arăte Wiliam al dumitale şi cu Lolla dumnealui... Când le vine pofta coboară ele la noi, duhurile, şi atunci... Eu am păţit-o odată«.

— »Ia să vedem. Mai bine spune-ne povestea dumitale şi nu-ţi mai bate capul să ne scoţi pe noi dintr-ale noastre« spune domnişoara Comărzan vorbind cu vioiciune »de-aia am şi venit«.

»Dar nu e de loc o poveste, e o întâmplare cât se poate de adevărată. — Am fost jucăria duhurilor în 1899, în noaptea de 27 spre 28 Decemvrie. Eram în Craiova şi locuiam la maică-mea, în strada Calomfirescu, casa cu numărul 10. Vă spun nume proprii, vă dau date. Cu

Dacă se va cere de sus punerea pe tapet a chestiunilor militare, coaliția e gata să proceadă la resolvirea acestor chestiuni în casul când îi se vor asigura concesiuni depline. Terminul cel mai potrivit pentru crearea băncei independente ungare, a mai zis B., ar fi anul 1911.

Un comunicat semi oficios în chestiunea declarațiunilor bar. Aehrenthal. Ziarul ministeriului de externe austro-ungar »Fremdenblatt« polemizând cu ziarele ruse și franceze în privința căii ferate dela Sandsak, scrie între altele următoarele:

»Intreprinderea guvernului nostru e motivată numai prin scopuri economice; este vorba de un drept, care ne-a fost recunoscut printr'un tratat, drept obținut *cu învoiala tuturor puterilor semnatare ale tratatului dela Berlin, prin urmare de Rusia și de Franța.* Alegerea momentului potrivit pentru întreprindere a fost lăsată aprecierei noastre, și alegând acest moment am ascultat numai de considerațiuni economice. Acum ne punem la lucru, findcă desvoltarea noastră economică ne silește să-l facem; dificultățile interioare întâmpinate ne-au oprit mult timp să lucrăm în acest scop. După semnarea compromisului austro-ungar, nu se mai putea să mai așteptăm mai mult. Motivele construcțiunei acestei căi ferate sunt așa de simple și de clare, încât n'ar putea fi criticate nici de către adversarii noștri, nici proiectul, nici dreptul nostru indiscutabil să realizăm acest proiect.

»Austro-Ungaria n'ar protesta nici odată, dacă construcțiunea călei ferate dela Sandsak ar provoca construcțiunea altor căi ferate în Balcani, după dorința cabinetului dela Viena. Ameliorarea comunicațiunilor în Balcani ar contribui într'adevăr foarte mult la scopul cel mai important al acordului dela Muerzsteg, care tinde a mări cât se poate bunul traiu al popoarelor din peninsulă. Ințelegerea austro-rusă continuă să existe și nimenea nu poate să justifice asertiunea, că noi am nega sau aprecia mai puțin scopurile acestei înțelegeri. Austro-Ungaria și Rusia s'au unit în gândul, că înțelegerea lor durabilă trebuia să fie asigurată prin garanția comună a unui status-quo în orientul Europei, și prin renunțarea la ori-ce cucerire teritorială, dar prin conlucrarea solidară pentru fericirea creștinilor din Balcani. Aceste scopuri precizate de Goluchowski în expunerile sale cu aprobarea unanimă a opiniunei publice ruse nu pot pierde din vitalitatea și din forța lor politică din cauză că o parte din calea ferată legând Uvac și Mitrovitza va fi construită«.

Dela congresul partidului conservator-democrat.

București, 4 Febr.

Eri s'a întrunit aici, cum v'am anunțat deja, congresul partidului conservator-democrat. După ce congresul a fost deschis de d-l *Cantacuzino-Pascanu* și după ce șeful partidului a fost salutat de număroasa adunare d-l *Take Ionescu* a cetit următoarele *declarații programatice:*

Partidul conservator își mărturisește lui și țărei adâncile transformări, cari s'au săvârșit într'ânsul și ia de azi înainte numele de partid conservator-democrat.

Partidul conservator, el înțelege să rămână pe temelia actualei societăți și anume proprietatea individuală, în deosebire de cei cari direct s'au indirect, conștient sau inconștient, ar tinde la naționalizarea sau socializarea pământului sau a capitalului de ori ce formă.

Partid conservator, el crede că statul trebue întărit, ca să se poată mai bine apăra în contra dizordinei, fără a fi silit să iasă din legalitate.

Partid democrat, el este hotărât să ție seamă de aspirațiile societățeí moderne, să pășească la reformele sociale menite să dea cât mai multă dreptate și cât mai bună stare la cât mai mulți.

Partid democrat, el este convins că ori ce organizație politică, ca să fie puternică, trebue să fie icoana credincioasă a națiunei, și prin urmare să se alcătuiască din toate păturile sociale, din vârf până în masele profunde ale muncitorimei din sate și orașe.

Iar drept chezășie a sincerității lui, el e gata să dovedească prin fapte, că în sânul lui nu există altă erarhie decât a muncei, a cinstei și a meritului.

Tocmai pentru că partidul este și conservator și democrat, marea majoritate din fosta organizație conservatoare se găsește aici, iar oameni, cari până acum nu fusese cu noi, vin cu noi, fiind-că nu se mai tem că stând printre noi, vor fi siliți într'o zi ori alta să alerge între jertfirea idealului și știrbirea propriei lor demnități.

Nu este o întâmplare, că partidul conservator-democrat ia ființă în urma vijeliei, care a zguduit până în temelie societatea română în primăvara anului trecut.

Din potrivă. — Diferințele de tendințe, cari existau de mult, dar nu ești au la suprafață, s'au manifestat cu putere tocmai cu prilejul acelor împrejurări.

Pe nimeni mai mult decât pe noi nu l'a cuprins groaza atentatelor în contra oamenilor și proprietățeí, și de aceea din primul ceas am cerut despăgubirile, nu ca o măsură economică, ci ca o chestie de înaltă ordine socială.

Dar din acele împrejurări pentru noi a eșit un imbold să mergem înainte, iar nu să privim înapoi.

Din ziua dintâiu noi am crezut că datoria partidului conservator era să se pună sincer și leal pe terenul manifestului regal și nu numai să primească, dar să ofere colaborarea lui partidului liberal pentru săvârșirea reformelor în marginile manifestului regal, după cum îi dăduse concursul său moral pentru reprimarea răscoalei.

Noi credem că nu este idee mai conservatoare decât aceea ca cuvântul Coroanei dat țărănimei în mijlocul războiului civil să fie adus la îndeplinire.

Noi credeam că era o ideie adevărat conservatoare ca păturile dirigente, clasa avută și puternică, să se înfățișeze unită dinaintea țărănimei, în opera reformelor, cari trebuiau să se facă desigur cu respectarea proprietățeí celei mari ca și a celei mici și una și alta deopotrivă necesare pentru desvoltarea normală a României.

Noi credeam și credem și astăzi că dacă se urma astfel, reformele ar fi eșit mai conservatoare și mai potrivite cu adevăratele nevoi ale țărei.

Aceeași adâncă deosebire de tendințe s'a dovedit și la alcătuirea contra proiectelor conservatoare, când legea tocmelilor agricole era vădit necompletă, iar reforma cea fără de asămănare mai însemnată, acea a creărei unei case de credit, Casa rurală sau Banca agrară, care să înlesnească țărănimei, cumpărarea de pământ, fusese uitată din proiectele partidului conservator.

Dacă în chestia izlazurilor comunale s'a putut înlătura deslegările, care după părerea noastră păcătuiau prin călcarea legei legilor, care mai ales în democrații trebue să fie respectată cu sfințenie, acest rezultat nu s'a obținut decât prin aderarea târzie la ideea cea bună a conlucrărei partidelor pentru lucrurile, cari sunt mai presus de viața de fie-care zi.

Acum când reformele agrare au devenit legile statului român, ori care ar fi fost preferințele noastre, și ori cari ar fi și azi părerile noastre, conștiința politică ne spune că datoria noastră este să ne dăm toate silințele ca legile cele noi să fie aplicate și de noi și de guvern și cu bunăvoință și cu sinceritate.

Partidul conservator-democrat nu este acum în ceasul de a-și formula un program amănunțit de guvern, el are datoria însă să spue țărei, care i sunt tendințele. Numeroasele adeziuni, cari ne vin de pretutindeni, nu voim nici un minut să rămână numai acte de încredere sau de afecție personală.

Despre partea a doua a declarațiilor voi vorbi în altă scrisoare.

Din Bulgaria.

Conziliu de miniștri. — Călătoria agentului diplomatic bulgar Risov din Belgrad. — Serbările cu ocazia jubileului de 30 de ani dela eliberarea Bulgariei. — Studenții și chestia universității.

Sofia, 30 Ianuarie.

Astăzi la 10 și jum. ore s'a ținut un conziliu de miniștri, care s'a ocupat cu chestia universității. Sfătuirile s'au continuat și după prânz.

Sâmbătă cu ocaziunea plecării agentului diplomatic bulgar Dr. *Risov* din Belgrad s'a dat în palatul regal din Belgrad un dineu, la care a luat parte tot personalul Agenției bulgare precum și câțiva din funcționarii statului sârbesc. Regele s'a întreținut mai mult timp cu Dr. Risow. Eri s'a adunat întru onoarea lui Dr. Risow întreg clubul Slavilor de sud, la o ședința care a fost presidată de domnul Ljuba Stoianovici. Au fost de față și mai mulți membrii ai Skupștinei, radicali tineri și bătrâni, profesorii universitari precum și un public ales. D-nul Iovan Djaja ținu o vorbire despre necesitatea unei pretinii sârbo-bulgare. Pressa bulgară este foarte mulțumită de simpatiile, de cari s'a bucurat diplomatul Risov în cercurile sârbești.

Cu ocazia serbării jubileului de 30 de ani dela eliberarea Bulgariei, inițiatorii au răspândit următorul apel în întreg principatul:

Cetățeni bulgari!

»Ziua de 19 Febr. este o zi de deosebită importanță în istoria noastră politică. Tocmai înainte cu 30 de ani s'au unit fiii eroici ai Bulgariei, răspândiți prin toate țările, plini de durere pentru soartea patriei lor. Atunci era Bulgaria un corp fără viață.

»Cetățeni! In acele timpuri pleda toată Europa pentru Turcia, numai mama noastră a tuturor Slavilor, Rusia, a rămas surdă la sunetele subjugării Bulgariei. La un semn al Țarului liberator să grăbi întreg poporul rus să dea ajutor fraților de același sânge și credință.

»Dupăce Țarul liberator a încercat toate modalitățile de a ușura soartea nefericitei noastre patr i, își perdu răbdarea și astfel sosi timpul desrobirei Bulgariei.

»De 30 de ani trăiește poporul bulgar iarăși, mulțumită faptului istoric dela San Stefano. Fericiți vom fi numai atunci, când vor înceta și suferințele fraților noștri din alte ținuturi. Ziua de 19 Febr. este cea mai strălucită zi pentru mărirea Bulgariei.

»Este o datorință a noastră patriotică de a sărbători aceasta întorsătură măreață a istoriei noastre. Un popor fără istorie este o massă fără formă, neapt pentru progres și fapte mari, fără amintiri la trecut și fără idealuri sfinte pentru viitor.«

Eri s'a prezentat la fostul profesor universitar Agura o deputațiune de 3 membrii, care a fost aleasă alaltăeri de adunarea studențească.

Agura este membrul comisiunei, care împreună cu ministrul de culte conduce desbaterile în chestia universității. Domnul Agura spuse deputațiunei, că chestia universității să va tranșa în așa mod, că toți profesorii vechi își vor reprimi catedrele lor. Deputațiunea studenților se va prezenta azi la ministrul cultelor.

Corespondent.

Dela frații din Basarabia.

O victimă a propagandei culturale.

Ziarul »Universul« primește din Chișineu următoarea corespondență:

Face mare senzațiune condamnarea de către Curtea judiciară din Odessa a lui Gheorghe *Stârcea*, publicist și luptător pentru drepturile moldovenești, *la un an de închisoare de forlăreață*, pentru propaganda culturală și socială, pe care o făcea în Basarabia. Gheorghe Stârcea, în vârstă numai de 21 ani, este unul din cei mai inimoși tineri basarabeni, care pricepând cursul vremilor, s'a devotat cu trup și suflet propagandei culturale, grație căreia poporul basarabean trebue să dobândească o soarte mai bună. Fost colaborator neîntrerupt al ziarului »Basarabia«, el a scris într'ânsul număroase articole, pline de mult avânt și putere și într'o limbă, care dovedea cât de repede și-a asimilat duhul culturei sale materne, pe care nu de mult o gustase.

---

vre-o 14 zile mai înainte se-ntâmplase de se-npușcase la vânătoare în pădurea Slăviteștilor, de-aici, din Vâlcea, văru-meu Petrișor Slăvitescu. Se rănise la picior, gloanțele, câlțul cu bucăți din cismă și din ciorap, îi sfărâmase glezna piciorului drept... Chemat în pripă, doctorul Leonte isbutise s-apuce ultimul tren înnainte de înzăpezirea cea mare din anul de atunci, să vină, să-i curețe plaga și să-l scape. Tăetura făcută de doctor izbutise pe deplin. Trecuseră două săptămâni și bolnavul nostru se simțea bine, se pregătea să se dea jos din pat: i-se făceau spălături în fie-care zi și rana se arăta închizându-se, cusăturile fuseseră scoase. In chiar ziua de 27 Decemvrie primisem scrisoare că văru-meu e scăpat, și că ori ce putință de complicație e înlăturată.

»Veseli, seara avuse-sem la noi acasă, în Craiova, sindrofie, sărbătorind — îmi aduc foarte bine aminte — ziua de naștere a frate-meu mai mic, care lipsea, dus la învățătură, în Elveția.

»Pe la ceasurile 11 musafirii și rudele au plecat și noi ne-am culcat. Maică-mea în catul de sus, pe care și-l oprise, noi — nevastă-mea și cu mine — în odăile de jos.

»Trebue să se fi scurs multe ceasuri dela culcarea noastră, când, prin somn, eu simții o lumină mare, ce parcă-mi topia pleoapele, o lumină ca a flacărilor de vreascuri în sobă, ce albește, câte odată, o încăpere de ai zice că e ziuă... Dinspre ușa ce da din odaia mea de lucru zării ivindu-se o umbră ce înainta încet, pășia agale pe lângă unul din dulapurile cu oglindă; în oglinda dulapului de al doilea, din fața patului meu, osebii și mai bine umbra: era, ai fi zis în carne și-n oase, un băețel de vre-o 10—12 ani, cu pantaloni de postav scurți, cenușii, cu hăinuțe la fel, cu capul gol... Venind spre mine, ocoli paturile și se prelinse între latura lungului patului meu și între zid; era aci, un loc strâmt de cel mult trei palme. Când ajunse la căpătâiul meu se opri și mâna lui, mică și subțire, se lungi atingându-mă; mă apucă foarte ușor, și mă scutură de mână cu băgare de seamă, par'că temându-se să nu mă deștepte, fiindcă dormeam«.

— »Scoală« — îmi zise — »vărul tău își trage sufletul...« Atunci se făcu o lumină și mai mare încă, în care arătarea se topise.

»Tresării și degetele mele abia aflară chibriturile după mescioară, cu cari vream să luminez odaia ce căzuse iară în întunerecul adânc al nopței, focul din sobă se stinsese de mult, mi-era frig și pe dinaintea ferestrii se vedeau, plutind și sclipind, fulgii de zăpadă, luminați de-o rază slabă ce venea dela lampa din uliță. »Aprinsei lumânarea și cercetai prin odae. Toate erau la locurile lor, ușile închise cu cheia, nimic nu se schimbase. Incredințat c'am fost jocul unui vis urât, stânsei lumânarea, îmi trecui plapuma peste trup, învălindu-mă bine și adormii de grabă. Nu cred să fi dormit mult însă, nici să fi trecut vreme lungă. Odaia se luminase iară, și a doua oară văzu-i ivindu-se în fundul odăii aceiași arătare. Toate lucrurile din odaie, scaune, dulapuri, spălător, haine, covoare, le vedeam în cele mai mici amănunte, le deslușiam ca ziua. Printre ele, cu băgare de seamă, fără să atingă ceva, fără să s'audă pași, ca pe niște suluri de bumbac, aluneca spre mine umbra băețelului ce mai venise. Mă atinse pe trup, peste plapumă, mă bătu, încet, cu mâna pe frunte, mă chemă și-mi spuse:

— »Deșteaptă-te... Petrișor Slăvitescu a murit«.

— »Dar tu cine ești, de-mi spui asta« îl întrebai eu.

— »Eu sunt Fratoștițeanu și-ți spun încă odată: a murit...« Umbra se nărui, parc'ar fi fost de scrum, și eu mă trezii de astă-dată tremurând... Aprinsei lumânarea și mă grăbii să deștept pe nevastă-mea spunându-i tot ce încercasem. Nici cea mai mică frică nu mă cuprinsese; dar mi-era frig și dobândisem încredințarea adâncă, că văru-meu s'a dus.

»Privirăm amândoi ornicul; erau două după miezul nopții, și eu însemna-i ceasurile. Fălcile îmi clănțăneau și cu încetul intram într'o stare nervoasă urâtă. Mă liniștii cu greu, coborîi din așternut, mă îmbrăcai și eșii, pentru că simțiam trebuința să povestesc numai decât și maicămii zguduitoarea întâmplare. Fiind-că pentru mine adevărul ce auzisem nu mai suferea nici o îndoială, voiam, simțiam un imbold căruia nu mă puteam împotrivi, care-mi poruncea să spun tuturora din casă.

»Maică-mea îmi deschise, ușa spăimântată deocamdată, dar surâse când află pățania mea cu toate amănuntele:

— »Dute te culcă. Ai visat«.

— »Știam bine că n'ai să crezi« — i-am zis plecând »dar fiind că mâne, neapărat, o să primim întărirea vestii, pe care mie mi-a adus'o un duh văzut, țineam să nu poată fi pusă la îndoială istorisirea aceasta: dacă ți-aș fi spus'o în urmă ai fi putut crede că glumesc«.

Vorbele mele puseră pe gânduri și pe mama, care acum, tăcea. Mai târziu însă încheie:

»E cu neputință! N'ai cetit scrisoarea de eri?«... Cu vorba asta am lăsat'o și am mers în odaia mea, unde pe nevastă-mea am aflat'o deșteaptă încă... Am stat de vorbă, mai mult, despre asta... Pe la patru ceasuri ea a adormit. De mine nu s'a mai lipit somnul până la ziuă.

(Va urma.)

Gheorghe Stârcea a fost și un propagandist neîntrecut în cercurile seminariste și studențești știind să însufle tuturor dragoste pentru vechea cultură moldovenească și pentru drepturile poporului său.

La prima serbare moldovenească organizată de către cercul national-democrat din jurul »Basarabiei«, Gheorghe Stârcea a condus corul organisat de către dânsul dintre foștii săi colegi din seminar și ale cărui cântări moldovenești au rămas neuitate în inimile tuturor ascultătorilor.

După suprimarea primei gazete moldovenești »Basarabia«, Georghe Stârcea a fost urmărit de aproape și i-s'a oprit frecuentarea în seminar. In curând i-s'a făcut o perchizițiune, la care s'au găsit mai multe broșuri în limba moldovenească. Pe acest simplu temeiŭ, a fost arestat, ținut în închisoare în fortăreață, pedeapsă foarte grea, din cauza împrejurărilor grele de hrană și de sănătate, cari domnesc în închisorile rusești.

Insă urmărirea valorosului luptător, departe de a descuraja pe Basarabeni, îi va face să meargă înainte pe calea apucată până la victoria finală, care nu va întârzia să vie, căci Basarabenii nu cer, afară de drepturile generale pentru toți cetățenii ruși, decât vechile drepturi și învoiri, pe cari le-au avut deja sub împăratul Alexandru I.

Gheorghe Stârcea a rămas cu sănătatea zdruncinată, dar cu sufletul întărit și gata să înfrângă toate loviturile pentru cauza sfântă a tuturor.

ȘTIRILE ZILEI.

— 5 Februarie v.

Petrecerea reuniunei române de gimnastică și cântări aranjată eri seara în otelul »Europa« a avut un succes neașteptat. Petrecerea, la care au participat peste 200 membri și binevoitori ai Reuniunii, a fost foarte animată și a durat până la orele 3 dimineața. In pauză corul tinerimei »Acordul«, a executat mai multe cântări, iar taraful lui George Dicu a delectat publicul cu numeroase doine românești. Felicităm comitetul reuniunei pentru fericita ideie de-a aranja pe lângă concerte și astfel de petreceri familiare.

Comune harnice. Anunțăm cu plăcere, scrie »Tel. Rom.«, că în tractul protopresbiteral al *Săliștei*, în urma stăruințelor protopresbiterului Dr. Ioan *Stroia*, afară de două comune bisericești, toate celelalte au urcat deja salarele învățătorești la suma cerută de noua lege școlară. Tot așa și în protopresbiteratul *Reghinului*, afară de trei comune, celelalte toate au votat urcarea salarelor învățătorești, în urma zelului desvoltat în direcția aceasta din partea protopresbiterului Galacteon *Șagău*. A mai urcat apoi salariul învățătoresc, comuna Loman din tractul Șebeșului, comuna Cristian, cu două posturi de învățători, protopresbiteratul Sibiiului și comuna Veneția-inferioară, tractul Făgărașului, iarăși cu doi învățători. Sinodul parohial gr.-or. din *Cincul-mare*, tractul Agnita, în ședința sa din 20 Ianuarie a. c, a decis cu o însuflețire neașteptată susținerea școalei confesionale și îmbunătățirea salarului învățătoresc, după cum prescrie legea nouă școlară art. 27 din 1907. Cele multe înainte!

Un concert monstru se va aranja, precum aflăm, în 25 Martie st. n., în Brașov, în favorul secțiunei sanatoriului pentru tuberculoși. La acest concert i-și vor da concursul: societatea filarmonică, societatea »Dalárda«, reuniunea română de cântări și cele două reuniuni germane de cântări din Brașov.

Protopop gr or. al Sibiiului a fost ales — precum ni se scrie — în ședința plenară de eri a consistoriului archidiecezan d-nul Dr. I. *Stroia*, protopopul tractului Săliște.

Cărți bisericești în dialectul macedonean. In curând se va pune sub presă Aghiazmatorul tradus în dialectul aromânesc de către d. inspector școlar N. Bataria. E prima carte bisericească din o serie de cărți bisericești, ce se vor publica în dialectul macedonean pentru uzul bisericilor românești din Turcia. Această faptă este din cele mai folositoare. »R. d. P.«

Societatea de lectură a școlarilor de la gimnaziul superior fundațional din Năsăud invită la serata literară muzicală, urmată de joc, care se va aranja în Năsăud în sala de gimnastică a gimnaziului, Sâmbătă în 22 Februarie st. n. 1908. Venitul curat este destinat în favorul fondului »Societății și bibliotecii școlarilor« dela gimnaziu. Ofertele benevole se vor publica în raportul anual al gimnaziului.

Programul: 1) »Cuvânt de deschidere«, rostit de președintele societății Ștefan Dămian, șc. în cl. VIII-a. 2) »Auzi valea« de I. Vidu, cor bărbătesc. 3) »Dasaratas«, episod din Ramaiana, trad. de G Coșbuc, decl. de Teodor Bozeșan, șc. în cl. VII-a. 4) »Despre poziția și soartea femeilor în anticitate«, disertație de Ștefan Dămian, șc. în cl. VIII-a. 5) »Iorgu dela Sadagura« (fragmente) de V. Alexandri. 6) »Horă« de Emil Ștefănuțiu, orhestră. 7) »Achim filăru« (datini și obiceiuri), monolog de A. P. Bănuțiu, predat de Dumitru Popa, șc. în cl. VIII-a. 8) »La mijloc de codru des« de Dumitrescu, cor bărbătesc. 9) »Dorobanțul« de G. Goșbuc, decl. de Ioan Boteiu, șc. cl. VIII-a. 10) »Cuvânt de închidere«, rostit de vicepreședintele societății Dumitru Man, șc. în cl. VII-a. Joc.

Scăparea unei bande grecești. Dela Veria se scrie, că în zilele trecute autoritățile militare fiind informate, că o puternică bandă de antarți era să se ducă în satul grecesc Ceornova (aproape de Veria), spre a avea o întâlnire cu șefii comitetului local, acest sat fusese împresurat din vreme de către trupe. In zorii zilei banda s'a și ivit, dar un soldat, comițând imprudența de a deschide focul, încă de când ea era departe și nu intrase în linia de blocuri, antarții au putut fugi, lăsând pe teren mai multe mantale, câteva puști și munițiuni. Apoi comandantul trupei făcând o percheziție în sat, a descoperit un depozit de puști și a confiscat o corespondență destul de voluminoasă. Mai mulți greci au fost arestați.

Arestarea unui vestit pungaș. Poliția din Paris a arestat Duminecă pe individul Oto Drien, un pungaș internațional, care a mai comis pungășii în Berlin și în Londra. Aci în Paris a reușit să fure o mare sumă de bani unui bogat proprietar din Alaska, anume Hasting, care se afla pentru câtva timp la Paris. Pe când Hasting se plimba pe »Boulevard des Italiens« el a fost întâmpinat de un domn elegant îmbrăcat, care'l întrebă pe englezește de locul unei străzi. După ce Hasting îi dădu indicația necesară, necunoscutul, spunând că nu e grăbit, propuse bogatului proprietar să intre într'o berărie din apropiere. La plată Hasting scoase portofoliul. In același moment un străin i-l smulse din mână și fugi. Necunoscutul, care se afla cu Hasting la masă, se prefăcu că vrea să urmărească pe hoț și dispăru și el. Poliția a reușit însă să'i prindă. Domnul elegant îmbrăcat era vestilul pungaș Oto Drien.

Ce trebue să înțelegem prin tradiție.

Bourget, celebrul academician francez, a ținut, într'o întrunire de studenți catolici din Paris, un prea interesant discurs, asupra »tradiției necesare«.

Una dintre marile greșeli ale timpului, în care trăim, — a spus subtilul romancier, — este credința că totul trebue să evolueze, chiar și adevărurile fundamentale. Ideia aceasta se exprimă, spunându-ni-se că trebue să mergem cu secolul, cu ideile și tendințele lui, să urmărim aspirațiile și idealul său. Pe cât de seducătoare este această formulă, care pare că resumă în ea condiția chiar a activității și progresului, pe atâta este și de periculoasă. Bonald a semnalat cel întâiu pericolul acestei credințe, într'o strălucită pagină de bun simț, pe care ar trebui să o citească și să o mediteze toți acei cari vorbesc, fără încetare, de o nouă societate, de o nouă morală, de o nouă biserică și poate chiar de o nouă evanghelie.

După această substanțială introducere, Bourget continuă astfel discursul său:

„A trăi, spun acești novatori, este a evolua.

„Admitem, dar a trăi este în același timp și a dura.

„In evoluțiune, luată în înțelesul ei primitiv și biologic este într'adevăr o schimbare, dar este tot-odată și o statornicie.

„In ipoteza lui Darwin, care servește de tip evoluționiștilor noștri morali, specia nu evoluează, decât pentru a se conserva, adecă spre a păstra oare-cari organe esențiale, cari nu se pot schimba, căci schimbarea lor ar aduce nu evoluțiunea, dar moartea.

„Tot asemenea și în societate, există unele părți esențiale, cari nu pot, nu trebuie să se schimbe.

„Avem mai întâiu *familia*. Ea are legile ei de sănătate, cari erau adevărate în anticitatea cea mai îndepărtată, au fost adevărate, în evul mediu și sunt adevărate, în zilele noastre Monogamia, autoritatea părintelui de familie, conduita soției, deferența și respectul copiilor, sunt principii cari nu pot și nu trebue să evolueze.

„Avem apoi *patria*. Ea era aceeași pentru Greci și Romani, ca și pentru contimporanii Jeanei d'Arc. Patria este aceeași pentru noi și e făcută din respectul și apărarea a ceea ce au respectat și apărat strămoșii noștri, din acel colț al solului, în care ei au trăit și pe care l'au apărat.

„Avem în sfârșit *biserica*, și aici nu pot de cât să vă amintesc vorbele Scripturii — „Unde vom merge, Doamne, tu care ai cuvinte de viață vecinică?"

„Toate acestea constituie ceea-ce un alt doctor, în științele sociale, Frédéric le Play, numește „constituția esențială a umanității". Iată ceea-ce trebuie să înțelegem prin „tradiție". »*Ref.*«

Mulțămită publică.

La petrecerea cu dans a studenților dela gimnaziul gr. or. rom. și școala comercială gr. or. rom. din Brașov, ținută în 31 Ianuarie v. a. c., s'au făcut următoarele suprasolviri:

D-nii Diamandi Steriu 2 cor., I. Murăroiu 2 cor., d-nele E. Sabadeanu 10 cor., Eleftera Safran 2 cor., d-nii Pavel Percea prof. 1 cor., Ioan Petrovici prof. 2 cor., Const. Popovici 10 cor., Mihai Popovici 20 cor. (ulterior încă cor. 4·56 — un rămășag) d-nele Elena Popovici 10 cor., Maria Bagdasarov 2 cor., Maria Pruncu 1 cor., d-nii Vasile Literat, maior 2 cor., Ioan Țipu 5 cor., Franț Șimai 5 cor., d-nele I. Hamzea 2 cor., Maria Dușoiu 2 cor., d-nii G. Cholariu 2 cor., Simon 1 cor., Iosif Maximilian paroch 2 cor., Dr. N. Vecerea 10 cor., Tit Liviu Blaga prof. 4 cor., Const. Nedelcu prof. 2 cor., Dr. Emil Dan 3 cor., d-șoarele Riemer 2 cor., d-nii Dr. A. Străvoiu 2 cor., A. Ciortea prof. 1 cor., A. Banciu prof. 1 cor., V. Voina protopop 3 cor., Caius Pop 4 cor., St. Mihalovits 1 cor., d-na Virginia A. Vlaicu 5 cor. Cu totul 125 cor. 56 b.

Primească generoșii donatori cele mai călduroase mulțămite.

Comitetul arangiator.

Bibliografie.

Odele lui Quintus Horatius Flaccus. A apărut și al V-lea fascicul al acestor ode, traduse românește în proză, provăzute cu interpretări în folosul tinerimei studioase și al privaților de Gavril Pop, canonic, Blaj, 1908. Tip. Semin. Arhid. Prețul 40 fil.

Luăm notiță cu plăcere despre lucrarea de merit neîndoelnic pentru toți ceice sunt de credință, că pe lângă științe este indispensabilă cultura clasicității antice latine și elenice drept disciplină a creirilor junimei noastre studioase.

Părintele canonic *Gavril Pop* din Blaj, a tradus în românește odele lui Horatiu, poetul filosof latin, înzestrând traducerea sa dealmintrea numai în proză, cu note aprețiabile din toate punctele de vedere.

Fără să avem pretenția a face o critică amănunțită operei Părintelui canonic, ne simțim datori a atrage atențiunea tutulor, cari să interesează de cultura noastră școlară, asupra acestei lucrări meritoase din orice punct de mânecare.

Textul latin are în frunte o mică notiță relativă la ideile desvoltate de poet. După text urmează traducerea într'o limbă românească curată și cursivă. In fine notele explicative valoroase din punct de vedere limbistic și istoric-archeologic.

»Arhiva« rev. științifică și literară din Iași, apare odată pe lună, director A. D. Xenopol. Cuprinsul: In al XIX-lea an. A. D. Xenopol: Din scrierile Vornicului Teodor Burada. Vornicul Teodor Burada: Amintiri de călătoriile în țară și în străinătate în 1816. P. Zosin: Papucii lui Empedocles (versuri). Caton Theodorian: Duhurile — Poveste adevărată. Eugeniu Revent: Cântec. A. de Giers: Din trecutul Consulatului rusesc din Iași. A. D. Xenopol: Lupta între Drăculești și Dănești (Introd.). Gordon: Când Luna (versuri). T. T. Burada: Inceputul Teatrului în Moldova. G. V. Botez-Gordon: Samariteanca. Evanghele în 3 tablouri, în versuri, de Edmond Rostand (trad.). D. C. Zavaliade: Cântec. Dr. L. Cosmovici: Incercare de a lămuri hiperestesiile în hemisecțiuni medulare. G. Pascu: Studii Filologice. Elemente latine în limba română. Scrisoarea d-lui H. Sienkievicz către A. D. Xenopol.—Cronica: L. C.: Strâmtoarea Panama. Fabricarea camforei. O nouă fabricare a creioanelor. Iuțala vapoarelor. G. Pascu: »Abilități« de ale d-lui Gustav Weigand. A.: Presa franceză despre A. D. Xenopol. — Ilustrații: Portretul Vornicului T. Burada după tabloul de Schiavoni din pinacoteca din Iași.

Pentru orice privește redacția și administrația a se adresa d-lui A. D. Atanasiu, profesor, Iași. Abonamentul 10 lei pe an.

A apărut »*Legenda Funigeilor*«, poem dramatic în trei acte de St. O. *Iosif* și D. *Anghel*. Prețul 1 Leu.

Ioan Adam: „Năzuințe" povestiri și „Pe lângă vatră", pi de și glume țărănești. Ambele à 1.50 cor.

ULTIME ȘTIRI.

Viena 18 Februarie. — Comisiunea războiului a continuat discuțiunea bugetului extraordinar al războiului. Ministrul de războiu Schoenaich, răspunzând diferitelor întrebări, declară că nu au avut loc noui negocieri cu Ungaria în privința chestiunilor militare. Personalul nu va primi ca limbă de comandă nici pe cea ungară, nici pe cea croată, ci limba de comandă va rămânea cea germană.

Viena, 18 Februarie. Ziarul „Die Zeit" află din Petersburg că e fapt necontestat, că Rusia trimete trupe la granița turcească, dar că scopul acestei mobilizări este să facă o demonstrație contra Turciei pentru ca Poarta să dea învoirea ei pentru construirea liniei ferate dela Dunăre până la marea Adriatică.

Atena, 18 Februarie, După știrile răspândite aci se plănuește în insula Corfu un atentat anarchist în contra castelului Achileyon. Aceste svonuri sunt probabil în legătură cu știrea că Impăratul Wilhelm a renunțat la călătoria sa în insula Corfu. Guvernul grecesc a luat toate măsurile posibile, dar nu poate da o garanție care să liniștească pe Impăratul Wilhelm în cazul unei escursiuni în Albania. Faptul acesta întărește acum ipoteza că în asemenea împrejurări a renunțat Impăratul Wilhelm și la călătorie sa în Egipt.

Diverse.

Cel mai tânăr suveran. Noul rege al Portugaliei, Manuel II, deabea e în vârstă de optsprezece ani, este cel mai tânăr dintre șefii de stat din Europa. Regele Spaniei vine în al doilea rând, căci va împlini la 17 Mai viitor, 22 de ani, iar regina Wilhelmina a Țărilor de jos va fi la 31 August de 28 ani.

Cei mai tineri suverani sunt după aceștia următorii:

Regele Haakon VII al Norvegiei împlinește la 3 August 36 ani: regele Italiei la 11 Noemvrie 40 ani, Țarul la 18 Mai 40 ani.

Pe de altă parte cel mai bătrân este Francisc Iosif, a cărui aniversare de 78 ani se va sărbători la 18 August. După dânsul urmează: regele Belgiei (născut la 9 Aprilie 1835) și Papa Piu X (născut la 3 Iunie 1835; apoi vine Regele României (născut la 20 Aprilie 1839) și în sfârșit Fallieres, presidentul Republicei franceze născut la 6 Noemvrie 1841, și care este numai cu trei zile mai bătrân ca regele Eduard VII, născut la 9 Noemvrie 1841.

Impăratul Francisc Iosif e totdeodată și cel mai vechiu în domnie: El se sui pe tron la vârsta de 18 ani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

La Tipografia şi Librària

A. MUREŞIANU Braşov

Se pot procura

următorele cărţi literare dela scriitorii noştri de valóre:

	Cor.
Alexandri: „Poesii“ (30 banĭ porto)	1·50
„ „Teatru“ I, II, III à . .	1:50
„ „Proză“	1·50
Alexandrescu: „Versurĭ“	1.25
Brătescu: „Nuvele“	1·50
Bolintineanu: „Poesii“	1·50
Negruţii: „Proza“	1·50
Constanţa Hodoş: „Frumos“ . . .	1·50
Ispirescu: „Basme“	1·50
Gorun: „Taina a şasea“	1·50
Leca: „Tainele cerului“	1·50
Pann: „Povestea Vorbei“	1·50
Negoescu: „Fabule“	1.21
Livescu: „Nu se cuvine“	500.
Jules Brun: „Moşnégul de la munte“ (roman)	1.50
Bârsan: „Popasuri vânătoreşti . .	1·50
Becescu: „Stefan cel mare“ . Cor.	—·50
Coatu: „Din viaţa ţărănească“ „	1·50
Coşbuc: „Fire de tort“ . . . . „	2·50
„ „Povestea unei coroane de oţel“ . . . . . . „	1·50
„ „Sacontala“ Traducere liberă după Calidasa“ . „	5·—
„ „Cântec de vitejie“ . . „	1·—
Cujbă: „Povestiri din copilărie“ „	2·—
Caragiali: „Note şi schiţe“ . „	2—
Al. Florini: „Poveşti populare“ „	2·—
Iosif: „A fost odată“ . . . . „	1·—
S. Nădejde: „Robia Banului“ . „	2·—
„ „Patimi“ . . . . „	2·—
Smara: „Corbul cu pene de aur“ „	2·50
Speranţă: Teatru sătesc „Mireasa“ „	—·50
„ „ „ „Curcanii“ „	—·50
„ „ „ „Lângă Pământ“ . . . . „	—·50
Tănăsescu: „Teatru de şcoală“ „	1·—
Slavici „Manea“ . . . . . . „	2·50
A. O. Maior: „Biblioteca copiilor“ vol. I. şi II. à „	1·60
Elena Farago: „Versuri“ . . „	1·50
Bolcaş: „Năvăliri barbare“ . . „	1·—
Ciocârlan: „Traiul nostru“ . . „	1.50
H. Petrescu: Maxim Gorki nuvele“ „	1·—
Ciura: „Icoane“ . . . , . . „	1·20
Stelian Rusu: „Foiletoane“ . „	1·—
Bârsan Z.: „Ramuri„ . . . „	2·—
Bontescu: „Ego“ . . . . . . „	1·50
Carmen Silva: „Valuri alinate“ „	1·50
Moruzi: „Ruşii şi Românii“ . „	1.50
Râznovanul: „Popasuri vânătoreşti“ . . . . „	1·50
Iorga: „Negoţul şi meşteşugul“ „	2·50
Bârsan: „Visuri de noroc“ . . „	2·—
Negoescu: „Fabule şi fabulişti“ „	1·25
Slavici: „Vatră părăsită“ . . „	2·—
„ „Din bătrâni“ . . . . „	2·50
Sandu Aldea: „Două neamuri“ „	1·50
Razelli: „Epigrame“ . . . . „	1·50
Mera: „Din lumea basmelor“ . „	3.50
Cioflec: „Doamne ajutăne“ . . „	1.50
Sadoveanu: „Mormântul unui copil“ . . . . „	2·—
„ „La noi în Viişoară“ „	2·—
Urechia „In Bucegi“ . . . . „	1·50
Dauş: „Domna Oltea“ teatru „	1·—
Alexandri: „Poesii“ . . . . „	1.50
„ „Teatru vol. I. II. III. şi IV. à . . . . . „	1·50
„ „Prosă“ opere compl.“ „	1·50
Alexandrescu: „Versuri şi prosă“ „	1.25
Bolintineanu D.: „Opere compl.“ „	1·50
Creangă: „Opere compleete“ . „	1·50
Eminescu: „Literatura poporală“ „	1·50
„ „Geniu pustiu“ . . . „	2·—
„ „Scrieri politice şi literare“ . . . . „	2·—
Filimon: „Ciocoii vechi şi noi“ „	1·50
Negruzii: „Opere complete“ . „	1·50
Odobescu: „Opere complecte“ . „	1·50
Bratescu Voineşti: „Nuvele şi schiţe . . . . . . „	1·50
Beldiceanu: „Chipuri de la mahala“ . . . . „	1.50
Boureanu: Povestiri din copil. . „	1·50
Cunţan Maria: „Poezii“ . . . „	1·25
Chendi Ilarie: „Preludii“ . . „	2·50

1457 szám
1907 végrhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 § a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir Törvényszéknek, mint csődbiróságnak 1907 évi 9239 számu végzese következtében v. b. Jekel Ernő csődtömegéhez beleltározott és a csődleltár 1—9. 11—21. 23—916. 919—922 tétele alatt felvett 5016 kor. 19 fill-re becsűit üzletiberendezés füszer, festék gyarmat rövidárú zománczozott edények egy tételben 5016 Kor. 19 fill. lenem szallitható kikiáltási árban nyilvános árverésen eladatnak.

Ezen árverésnek Brassóban Hosszu-utcza 64 sz al. leendő megtartására **1908 évi Februar 29 napjának délelötti 10 óraja** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándekozok ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok a fenti feltételek mellett azonnal készpénz fizetés mellett a legtöbbet igérőnek elfognak adatni.

Amennyiben azonban az egy tételben kikiáltott ingokra 5016 kor. 19 fill kikiálltási ár melletti igéret nem tétetnek a fent megjelölt ingók leltári sorrendben tételenként **a fentebbi határnapon és követhező napokon** azonnali készpénz fizetés mellett szükseg eseten becsáron alol is eladatni fognak.

Az ingók Dr. Theil Vilmos tömeggondnok közben jöttével megtekinthetök.

Brassó, 1908 Februar 10.

Kalmár Ignácz,
kir. bir. végrehajtó.

(43,3—3.)

Un articlu căutat

pentru

neguţători

în părţile locuite de români şi sârbi este birca renumită pentru ciucuri la oprege şi pentru ţesut de braciri. cătrinţe şi măsaie. Birca aceasta resucită are glanţi (luciu) de mătasă şi este tare căutată în multe locuri. Cereţi mustre gratuit în 30 de colori dela

Magazinul de bircă alui

Alexandru Kocsis

văpsitor în Németbogsán
Krassó Szörény.

Nr. 28,6—5.

RONCEA & MANU

fabrică de

Brânzeturi şi Caşcaval

Braşov, Pe Tocile nr 15.

Recomandă produsele fabricei cu preţurile următoare:

Caşcaval trimis cu poşta

până la 5 Kigr.	kilogramul cu **cor.**	**1 40**
„ „ **25** „	„ „ „	**1 36**
„ „ **50** „	„ „ „	**1 33**

Comande se efectuează prompt şi **Preţurile sunt netto Cassa fără obligământ loco Braşov.**

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori şi cand pe timp mai îndelungat sau lunare.

Viţe nobilitate

lifereazâ **cu garanţie, asortiment bogat** de tot soiul, firmă de mulţi ani recunoscută ca prima şi foarte solidă:

Prima Pepinerie cu viţe nobilitate

de pe Târnava.

Proprietar, **FR. CASPARI**, Mediaş [Ardeal].

Cereţi Catalogul preţurilor!

Catalogul conţine scrisori de recunoştinţă din toate părţile ţěrei. Fiecare proprietar de vii se poate convinge, înainte de a comanda de soliditatea firmei adresându-se verbal sau în scris la vre-o persoană cunoscută.

[801 ,34—47.]

P. T.

Magazinul meu dela 1 Oct. a. c. se află în Stada Porţii Nr. 48.

Am onoarea a aduce la cunoştinţa On. public, că **am deschis** provizor un

Atelier de blănărie subţire

in Braşov, Târgul Inului Nr. 26, unde se pot căpăta numai confecţiuni proprii de **gulere de Dame** (boaci), **mufuri, şepci de blană, Crimer** şi **Stofă.** Tot-felul de **Baltoane blănite pentru Dame** şi **Copiii, Figaro** şi **paletoane,** cu un cuvânt toate articolele ce se ţin de blănărie, lucrate modern, în asortiment bogat **cu preţuri foarte ieftine.**

Prin esperienţele mele câştigate atât în capitală, cât şi în streinătate pot satisface tuturor recerinţelor spre deplină multumire.

Pun căptuşeli de blană. — Primesc reparaturi.

Articole de blănărie cumpărate dela mine **le curăţ fără plată.**
Comande din afară **le execut punctual. — Servi iu solid. —**
Mă rog de sprijin.

Cu toată stima

Weiszfeiler Sándor,
blănar subţire.

TIPOGRAFIA
A. Mureşianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provědut cu cele mai bune mijlóce tehnice şi fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posiţiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine şi acurateţă, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint şi colori.	**REGISTRE şi IMPRIMATE** pentru tote speciile de serviciuri.
CĂRŢĬ DE SCIINŢĂ, LITERATURĂ ŞI DIDACTICE	**BILANŢURI**
STATUTE.	*Compturĭ, Adrese, Circulare, Scrisorĭ.*
FOI PERIODICE.	*Couverte, în totă mărimea.*
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.	**TARIFE COMERCIALE,** *INDUSTRIALE, de HOTELURI şi RESTAURANTE.*
PROGRAME ELEGANTE.	**PREŢURĬ-CURENTE ŞI DIVERSE**
BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE NUNTĂ DUPĂ DORINŢĂ ŞI ÎN COLORI.	**BILETE DE INMORMÊNTARI.**
ANUNŢURĬ.	

Comandele eventuale se primesc **în biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul,** îndĕrĕpt în curte. — **Preţurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşov.

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

a lui MUSCHONG din Baia Buziaş

— modern instalat — afară de Kartel lifereazâ prompt ori ce cantitate de

ACID CARBONIC

natural, chemic foarte curat, fluid

din izvoarele cu acid carbonic din Băile dela Buziaş renumite în toată lumea pentru fabricarea de apă gazoasă, cârciumarilor, şi alte scopuri industriale.

Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial şi puţin spornic.

Serviciu demn de încredere şi conscienţios

Apă minerală şi apă vindecătoare

în sticle de 1/1 şi 1/2 litre.

Cu succes miraculos la suferinţe de inimă, rinichi şi băşică.

Apă de masă de rangul întâiu!!

Informaţii se dau cu plăcere din partea

Muschong's Kohlensäure-Werke und Mineralwasser Versandt in Buziasfürdö

Adresa telegramelor: MUSCHONG BUZIÁSFÜRDÖ. Inter. Telef. 18.

Se caută representanţi locali abili.